

ATQ - HANDLEIDING ALLES TELT Q EN BAREKA

INHOUD

1. Achtergronden en handleiding bij het rekenmuurtje van BAREKA bij ATQ	1
2. De reflectieles ATQ-Bareka	10
3. Een reflectiegesprek met behulp van het rekenmuurtje	13

1. ACHTERGRONDEN EN HANDLEIDING BIJ HET REKENMUURTJE VAN BAREKA IN ALLES TELT Q

ACHTERGRONDINFORMATIE

Gebruikers van **Alles telt Q** kunnen met korting een licentie op de profieltoetsen van **Bareka** nemen.

INLEIDING

Tijdens het leren rekenen maken leerlingen steeds gebruik van vaardigheden die zij al eerder hebben geleerd. Denk maar eens aan het leren vermenigvuldigen, wat gebruikmaakt van het optellen en getalbegrip. De ontwikkeling van rekenvaardigheden gebeurt volgens een vaste volgorde die vergelijkbaar is met de opeenstapeling van stenen in een muur: **een rekenmuurtje**. Om goed gebruik te kunnen maken van eerder opgedane vaardigheden, is het nodig om somcategorieën foutloos toe te passen en deze te blijven automatiseren. Als dat niet goed gaat, verloopt het leren rekenen in de bovenbouw vaak stroef. Door regelmatig gerichte aandacht aan onderliggende vaardigheden te besteden, verstevig je het muurtje en kan het leren rekenen doorgaan.

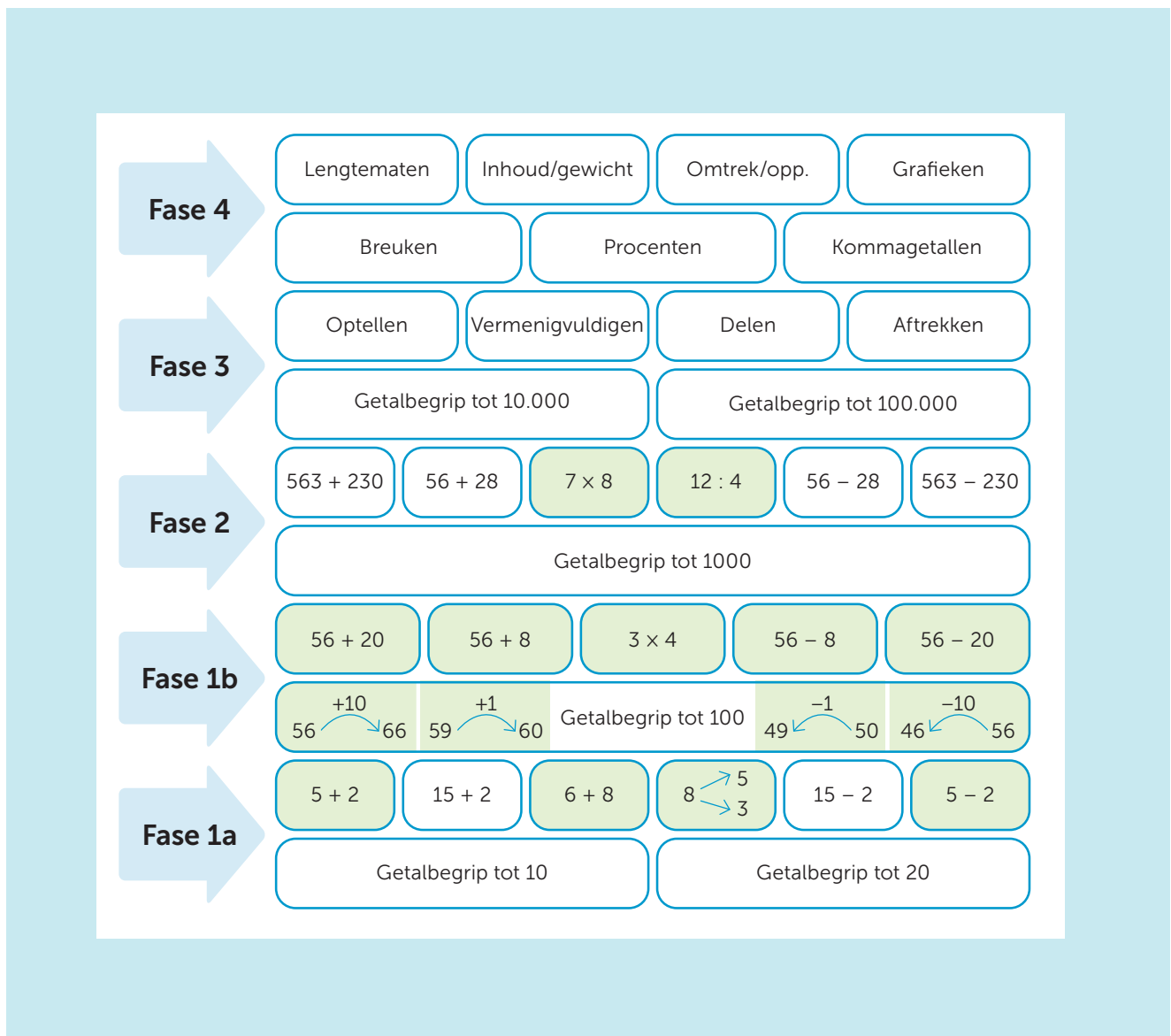
De meerwaarde van het rekenmuurtje van **Bareka** zit volgens de makers van **Alles telt Q** in de aandacht voor een stevige basis van het hoofdrekenen. De vaardigheden die je hierbij opdoet, heb je voor veel andere onderwerpen ook nodig.

In deze tekst geven wij achtergrondinformatie en handreikingen om het rekenmuurtje van **Bareka**, binnen het gebruik van **Alles telt Q**, te benutten.

HET REKENMUURTJE VAN BAREKA

Het **rekenmuurtje van Bareka** is een visuele weergave van de opbouw van het hoofdrekenen. Onderaan start het rekenmuurtje met getallen tot 10 en 20. Daarna bouwt het op naar grotere getallen en bewerkingen. De opbouw van de getalgebieden en complexiteit van het hoofdrekenen worden in 4 fasen weergegeven. De stenen in het rekenmuurtje zijn de somcategorieën. De automatisering van een aantal somcategorieën is fundamenteel voor de rekenontwikkeling. Deze categorieën zijn de groen gekleurde stenen (rekendrempels). Als deze somcategorieën onvoldoende geautomatiseerd zijn, vormen ze een belemmering voor de verdere rekenontwikkeling.

FASEN IN DE ONTWIKKELING VAN HET HOOFDREKENEN

De opbouw van het leren hoofdrekenen vindt plaats volgens een aantal fasen, lopend van kleine getallen tot grotere getallen, van rekenen onder het tiental tot rekenen met getallen boven de 1000. Het rekenmuurtje onderscheidt een aantal fasen:

- **Fase 1a** gaat over de basissommen tot 20 en **Fase 1b** over basissommen tot 100.
- **Fase 2** gaat over de toepassing in lastige sommen tot 100.
- **Fase 3** gaat over de toepassing bij grote getallen.
- **Fase 4** gaat over toepassingen van deze vaardigheden bij breuken, procenten, kommagetallen en andere contexten.

In deze fasen zien we het belang van een geautomatiseerde beheersing van de basissommen tot 100. Hierop wordt in de volgende fasen steeds weer een beroep gedaan.

HET “VIER-FASENMODEL” HOOFDREKENEN

Fase 1: **Power én Speed**

De sommen worden op twee manieren/niveaus getoetst,

- screeningstoets (Power)
- automatiseringstoets (Speed).

Fase 1a: Niveau Bao groep 3/4; Basissommen tot 20;

- » drempel 1a/b (4+3, 8-5)
- » drempel 2a/b/c/d (getallenlijn tot 100)
- » drempel 3a/b (8+7, 15-7)

Fase 1b: Niveau Bao groep 4/5; Basissommen tot 100;

- » drempel 4a/b (45+30 / 95-50)
- » drempel 4c/d (57+8 / 45-8)
- » drempel 5a tafels (2 t/m 5 en 10)

HET “VIER-FASENMODEL” HOOFDREKENEN

Fase 2: Niveau Bao 5; Toepassing van drempel 1 - 4 bij:

- » lastige sommen tot 100,
- » sommen tot 1000
- » drempel 5b tafels (6 t/m 9)
- » drempels 5c/5d (deeltafels)

Fase 3: Niveau Bao 6/7; Toepassing bij hoofdbewerkingen:

- » plus- en minsommen met grote getallen
- » vermenigvuldigen / delen
- » vormt de basis voor 1F

Fase 4: Niveau Bao 6/7; Toepassing bij:

- » breuken / procenten / kommagetallen
- » metriek / grafieken

In **Alles telt Q** zijn de fasen terug te vinden in de opbouw van de leerlijnen. Soms overlappen de fasen elkaar op een logische wijze. De opbouw van de fasen is in onderstaand schema beschreven.

DE FASEN IN ALLES TELT Q

FASE	TOT WANNEER LOOPT DE FASE ONGEVEER BIJ ALLES TELT Q
Fase 1a	van groep 1 tot ongeveer blok 5 van groep 3
Fase 1b	van ongeveer blok 5 groep 4 tot halverwege groep 5
Fase 2	van halverwege groep 4 tot halverwege groep 5
Fase 3	van halverwege groep 5 tot halverwege groep 6
Fase 4	van halverwege groep 6 tot en met groep 8

REKENDREMPELS IN DE REKENONTWIKKELING

In het rekenmuurtje is een aantal stenen groen gekleurd; **de rekendrempels**. De groene stenen in de onderste lagen vormen de basis voor een solide volgende laag. Bij rekendrempels gaat het om somcategorieën die de leerlingen beheersen en vlot kunnen oplossen. De **5 rekendrempels** en **subdrempels** zijn rekenvaardigheden, somcategorieën, die de basis voor het leren hoofdrekenen vormen. De nummering van de fasen betreft de verschillende lagen in het rekenmuurtje. Binnen een laag zie je meerdere (sub)drempels; deze nummering staat los van de nummering van de fasen.

Het gaat om de volgende 5 drempels:

1. optellen en aftrekken tot 10 ($4 + 3$, $7 - 4$);
2. getallenlijn tot 100;
3. optellen en aftrekken over 10 tot 20 ($8 + 7$, $15 - 7$);
4. bouwsteensommen tot 100 ($47 + 30$, $67 - 40$, $35 + 7$, $35 - 7$);
5. de tafels en de deeltafels.

Het overzicht hieronder geeft weer bij welke instructieles in **Alles telt Q** een drempel voor het eerst wordt aangeboden. In de laatste kolom staat de bloктоets aangegeven waarin de desbetreffende drempel beheerst moet zijn

In de handleiding van deze lessen vind je het symbool dat aangeeft dat hier wordt gestart met een **eerste aanbod Power** van een nieuwe drempel of **beheersing Power** van deze drempel.

DREMPEL	TYPE OPGAVE	EERSTE KEER POWER AANGEBODEN IN ALLESTELT Q 	POWER BEHEERST
1a	$5 + 2$	Groep 3, blok 2, les 11	3, 3, 26
1b	$5 - 2$	Groep 3, blok 3, les 16	3, 3, 26
1c	Splitsing tot 10, bijvoorbeeld: 8 in 5 en 3.	Groep 3, blok 2, les 6	3, 2, 26
2a	Sprong op de getallenlijn: welk getal komt na 59?	Groep 3, blok 4, les 6	3, 6, 26
2b	Sprong op de getallenlijn: welk getal komt voor 50?	Groep 3, blok 4, les 6	3, 6, 26
2c	Sprong op de getallenlijn: vanaf 56 spring ik 10 verder.	Groep 3, blok 4, les 11	4, 1, 26
2d	Sprong op de getallenlijn: vanaf 56 spring ik 10 terug.	Groep 3, blok 4, les 11	4, 1, 26
3a	$6 + 8$	Groep 3, blok 4, les 21	3, 4, 26
3b	$16 - 8$	Groep 3, blok 5, les 1	3, 5, 26
4a	$56 + 20$	Groep 3, blok 4, les 11	4, 1, 26
4b	$56 - 20$	Groep 3, blok 4, les 11	4, 1, 26
4c	$56 + 8$	Groep 3, blok 6, les 16	4, 2, 26
4d	$56 - 8$	Groep 3, blok 6, les 16	4, 2, 26
5a	Tafels als 3×4	Groep 4, blok 4, les 11	4, 5, 26
5b	Tafels als 7×8	Groep 5, blok 3, les 1	5, 3, 26
5c	$12 : 4$	Groep 5, blok 3, les 11	5, 5, 26
5d	$28 : 8$	Groep 5, blok 3, les 11	5, 5, 26

In onderstaande tabel is aangegeven tijdens welke les voor het eerst aan **Speed** wordt gewerkt. Tot en met groep 8 wordt vervolgens aandacht besteed aan **Speed**. In de handleiding vind je bij deze lessen de symbolen **eerste aanbod Speed** en **beheersing Speed** .

DREMPEL	TYPE OPGAVE	EERSTE KEER SPEED AANGEBODEN IN ALLESTELT Q (IN AUTOMATISERINGSDOELEN)
1a	$5 + 2$	Groep 3, blok 3, les 19
1b	$5 - 2$	Groep 3, blok 4, les 4
1c	Splitsing tot 10, bijvoorbeeld: 8 in 5 en 3.	Groep 3, blok 1, les 12
2a	Sprong op de getallenlijn: welk getal komt na 59?	Groep 3, blok 6, les 19
2b	Sprong op de getallenlijn: welk getal komt voor 50?	Groep 3, blok 6, les 19
2c	Sprong op de getallenlijn: vanaf 56 spring ik 10 verder.	Groep 4, blok 1, les 4
2d	Sprong op de getallenlijn: vanaf 56 spring ik 10 terug.	Groep 4, blok 1, les 4
3a	$6 + 8$	Groep 3, blok 5, les 22
3b	$16 - 8$	Groep 3, blok 5, les 22
4a	$56 + 20$	Groep 4, blok 1, les 4
4b	$56 - 20$	Groep 4, blok 1, les 4
4c	$56 + 8$	Groep 4, blok 1, les 12
4d	$56 - 8$	Groep 4, blok 1, les 12
5a	Tafels als 3×4	Groep 4, blok 4, les 24
5b	Tafels als 7×8	Groep 5, blok 3, les 12
5c	$12 : 4$	Groep 5, blok 3, les 24
5d	$28 : 8$	Groep 5, blok 3, les 24

Het vlot en geautomatiseerd kunnen beschikken over de voorkennis van **Fase 1a/1b**, en de tafels en deeltafels uit **Fase 2**, faciliteert het procedureel correct kunnen oplossen van de sommen in de volgende fasen. Een tekort aan automatiseren belemmert dit juist. Het is de bedoeling dat reguliere basisschoolleerlingen bij de overgang van groep 5 naar 6 vlot en accuraat beschikken over de basale kennis-inhouden van de 5 drempels. Bij **Alles telt Q** komt **Speed** vooral aan de orde in de **automatiseringsspellen, de tempotoetsen en de werkbladen**.

GERICHT WERKEN AAN DE DREMPELS

Power en Speed

Bareka focust bij elke drempel op een specifieke somcategorie, zoals bij **drempel 3a**: het kunnen optellen over het tiental. Daar horen sommen bij als $5 + 8$, $6 + 8$, $8 + 3$ enz. Deze somcategorieën moeten juist worden gebruikt, wat wil zeggen dat de leerlingen gebruikmaken van het tiental om tot een oplossing te komen, én dat de uitkomst moet kloppen. In **Alles telt Q** doen we dit met adviesstrategieën. Dit foutloos gebruiken van de somcategorie wordt **Power** genoemd. Daarnaast wordt de term **Speed** gebruikt om aan te geven dat leerlingen een som snel of geautomatiseerd kunnen maken. Bij een som als 12×6 , mogen leerlingen nog een tussenstap maken ($10 \times 6 + 2 \times 6$), en spreken we van **automatiseren**. Leerlingen die een som kunnen oplossen op basis van parate kennis hebben de som **gememoriseerd**.

Bareka-toetsen

Om zicht te krijgen op de beheersing van de drempels ontwikkelde **Bareka** toetsen waarmee **Power** en **Speed** worden gemeten. De vraag is dus of leerlingen het type som van een drempel correct en snel beheersen. De toetsen kunnen in aanvulling op het gebruik van de (tempo)toetsen van **Alles telt Q** worden gebruikt. De Bareka-toetsen geven zicht op de geautomatiseerde en gememoriseerde beheersing van drempels, op Power en Speed, en daardoor weet je dus of je verder bouwt op een stevig rekenmuurtje.

TEMPOTOETS	AFNAME
Splitsen tot en met 10	Groep 3 Blok 5
	Groep 4 Blok 2
Optellen en aftrekken over het eerste tiental	Groep 4 Blok 2
	Groep 4 Blok 5
	Groep 5 Blok 2
Tafels 1-5 en 10	Groep 3 Blok 5
Tafels 1-10	Groep 3 Blok 5
	Groep 3 Blok 5
	Groep 3 Blok 5
	Groep 3 Blok 5

Voor elk leerjaar zijn door **Bareka 2** preventieve toetsen ingepland: in oktober en in maart/april. De **Bareka-tempotoetsen**, inclusief **handleiding**, zijn te vinden in het jaaroverzicht van de **cockpit**.

Toetswijzers, voorbeeldrapportages en analysewijzers per afnamemoment en functioneringsniveau kun je vinden op de website van **Bareka** onder **Downloads**. Informatie over de afname en interpretatie van de toetsen van **Bareka** vind je hier: <https://www.bareka.nl/downloads/#1453565626567-77f31a30-81a0>

Er zijn 3 soorten toetsen:

1. De **automatiseringstoets** checkt de Speed
2. De **screeningstoets** checkt de Power
3. De **getalbegriptoets** kan eventueel worden ingezet om getalbegrip t/m 10 en getalbegrip t/m uiteindelijk 100,000 te toetsen.

Hoe ga je verder na de Bareka-toets?

Zorg dat je het resultaat van de toetsen altijd nabespreekt met leerlingen. Leerlingen kleuren tijdens een reflectieles of reflectiegesprek hun eigen rekenmuurtje in.

- Neem de toetsen af en interpreteer deze volgens de aanwijzingen van **Bareka**.
- Na de afname van de profieltoetsen neem je tijdens de lessen 27-30 van het eerstvolgende blok 15 minuten de tijd om met leerlingen te reflecteren op hun resultaten, het rekenmuurtje en vervolgstappen. Hiervoor maak je gebruik van **de reflectieles**.
- Bij een kleinere groep leerlingen zul je meer willen weten over hun beheersing van de drempels. Houd met deze leerlingen een reflectiegesprek. Voor dit gesprek vind je een uitgewerkt format in hoofdstuk 3.
- Het **Bareka rekenmuurtje** biedt de mogelijkheid om samen met de leerlingen de gemaakte fouten bij de screeningstoets (**Power**) te bespreken. Mocht je nog onvoldoende zicht hebben op de oorzaak van problemen t.a.v. de Power, dan kun je **de automatiseringstoets** afnemen.
- In eerste instantie komen alle drempels op logische wijze aan bod in **de lesdoelen** en **instructies**. Als een nieuwe drempel aan bod komt, vind je een symbool in de handleiding van de les. Als leerlingen de onderliggende drempels niet beheersen, is meestal extra oefening en onderhoud nodig. Deels zit deze oefening in de lessen verwerkt. Daarnaast kunnen leerlingen aan de slag met spellen die passen bij de drempels.

Alles telt Q geeft in een aantal overzichten aan welke spellen je hiervoor kunt gebruiken. Er zijn 4 mogelijkheden:

1. **De automatiseringsspellen** van **Alles telt Q** kun je klaarzetten via **Mijn Pakket**, zodat de leerlingen zelf gericht aan de slag kunnen met de drempels waar nog groei mogelijk is (in ontwikkeling).
2. **Bareka** biedt zelf een **Oefendeel** dat je kunt vinden op de website van Bareka.
3. **Alles telt Q** biedt een overzicht van **Met Sprongen Vooruit** en geeft daarin aan bij welke drempel en welke **Alles telt Q-les** de onderdelen in dit overzicht passen.
4. Op **Rondjerekenspel.nl** kun je spellen per drempel selecteren.

Hoe verder?

Samen met de leerlingen heb je bepaald hoe zij verder gaan werken aan het automatiseren. Bepaal met de leerlingen:

- aan welke drempel zij gaan werken;
- welke activiteiten zij gaan inzetten (bijvoorbeeld **Oefendeel Bareka** en aanvullende spellen) <https://www.bareka.nl/profieltoets/inhoud-oefendeel/>;
- op welk moment zij deze activiteiten gaan inzetten;
- op welk moment jullie samen evalueren hoe het oefendeel en de spellen zijn ingezet;
- welke aanvullende **Bareka-toetsen** de leerlingen gaat maken en wanneer. Dit kan als je je samen met de leerlingen afvraagt of onderliggende drempels wel beheerst worden. Heeft een leerling bijvoorbeeld nog moeite met **rekendrempel 3a** (sprong over 10), dan is het mogelijk om **drempel 1c** (splitsingen tot 10) nog te toetsen.

Bespreek met de leerlingen wat zij gaan doen en spreek een termijn van 3 tot 6 weken af waarin zij gericht werken aan het automatiseren van de voor hen relevante drempels.

2. DE REFLECTIELES ATQ-BAREKA

ACHTERGRONDEN EN BEDOELING

De reflectieles is bedoeld om samen met alle leerlingen zicht te krijgen op het belang van de automatisering van de rekendrempels, zodat ze van daaruit kunnen reflecteren op de eigen scores op de automatiseringstoets en beheersing. De les staat niet in de vaste planning van **Alles telt Q** en kan door de leerkracht zelf worden ingepland als extra mogelijkheid, bijvoorbeeld in de lessen 27-30. De les vindt plaats ná afname van **de profieltoetsen** van **Bareka**. De reflectieles van **Alles telt Q** is gericht op motivatie en ontwikkeling van de leerlingen. Het helpt de leerlingen en leerkracht inzicht te krijgen op de samenhang tussen de automatisering van de rekendrempels en hun eigen leerdoelen en leerproces.

WANNEER HOUD JE EEN REFLECTIELES OP BASIS VAN HET REKENMUURTJE VAN BAREKA?

- Je kan een reflectieles inplannen na afname van een **Bareka-profieltoets**: automatiseringstoets, signaleringstoets of getalbegriptoets.
- Het is ook mogelijk om **de reflectieles** in te plannen als de les niet in de **Alles telt Q-planning** staat. De leerkracht kiest dan zelf een geschikt moment voor deze les. Het meest voor de hand ligt het om daarvoor 1 van de lessen te kiezen van les 27 tot en met 30, in oktober en maart/april. Een andere mogelijkheid is tijdens een automatiseringsles.

VOORBEREIDING OP HET GESPREK / DE LES

- Stel gezamenlijk vast wat je te weten wilt komen over de beheersing van drempels: weten welke drempels de leerlingen beheersen, welke nog niet en wat je daaraan kan doen.
- De basis van de les is een veilige sfeer en een growth mindset. Dit doet de leerkracht door te benadrukken dat er voor alle leerlingen stenen in het muurtje zijn die zij wel en nog niet beheersen.
- Zorg voor **de klimkaarten** van het rekenmuurtje (groep 3-4 of groep 5-8) op papier. Leerlingen kleuren in wat ze al kunnen en wat ze gaan oefenen.
- Materialen zouden kunnen zijn:
 - het eigen rekenmuurtje;
 - resultaten van de profieltoets, automatiseringstoets;
 - leerlingwerk met goede en minder goed gemaakte opgaven;
 - de resultaten van een profieltoets, of relevante resultaten uit een tussentoets en bloktoets;
 - drempel- of automatiseringsspellen.

DE LES

Het gesprek bestaat uit 3 fasen: verkenning, signalering en analyse en planfase.

1. Verkenningfase

- Start het gesprek op een positieve manier en bepaal het onderwerp van de les. Een suggestie hiervoor is:
 - Bespreek een voorbeeldje van het belang van automatiseren en hoe dat jou of leerlingen in het algemeen kan helpen. Neem bijvoorbeeld het optellen onder het tiental en hoe je dat nodig hebt bij optellen en aftrekken tot 100 of bij het vermenigvuldigen. Van daaruit kom je op het verschil tussen de lichtgroene en de donkergroene steentjes in **het rekenmuurtje**. Het is van cruciaal belang dat het voor de leerlingen duidelijk wordt, dat het bij de rekendrempels ook gaat om het zo vlot mogelijk beheersen van deze sommen.
- Laat de leerlingen aan het woord over **het rekenmuurtje**: wat vinden de leerlingen van de drempels? Wat stellen de leerlingen zich hierbij voor?
- Bespreek de resultaten van **de profieltoetsen** van **Bareka**. Dit kan dus de automatiseringstoets, screeningstoets of de getalbegriptoets zijn.
- Laat de leerlingen vertellen wat zij al wel kunnen en deze stenen groen kleuren op **de klimkaart** van het rekenmuurtje (versie groep 3-4 of groep 5-8).
- Laat leerlingen voorbeelden van sommen verzamelen bij de steen die zij nog niet goed beheersen.

2. Signaleringsfase

Nu de leerlingen weten waar zij staan, en wat het betekent dat zij bepaalde drempels wel en nog niet beheersen, is het van belang in te gaan op alternatieven:

- Bespreek de feiten die beschrijven wat de leerlingen nodig hebben.
- Laat de leerlingen bepalen welke drempel-/automatiseringsspellen kunnen helpen bij het automatiseren: gebruik hierbij de spellen van **Alles telt Q**, de spellen van **Met Sprongen Vooruit** en de website **Rondjerekenspel.nl**. Het kan ook zijn dat de leerlingen eerst de **Power** van een rekendrempel nog beter onder de knie moeten krijgen; dan is het dus nog niet verstandig om al naar de **Speed** te gaan via de automatiseringsoefeningen.
- Spreek met de leerlingen af waar ze dus aan gaan werken, zodra ze de lesstof af hebben. Welke sommen maken ze wel/niet in **het rekenschrift**, bijvoorbeeld zodat ze hieraan kunnen werken? Maak afspraken over doelen en welke spellen op welk moment en met wie worden gespeeld om deze doelen te behalen.
- Evalueer met de leerlingen **de reflectieles**: hebben zij nu meer zicht op het rekenmuurtje en zien zij hoe zij aan drempels kunnen werken?

3. Analyse en planfase

Deze fase is bedoeld om, op basis van wat je in **Fase 2** signaleerde, conclusies te trekken. Ook maak je samen met de leerlingen een plan. Laat leerlingen onder jouw begeleiding samenwerken in deze fase:

- Verken met de groep welke spellen kunnen bijdragen aan welke drempel.
- Laat de leerlingen met elkaar bespreken welke aandachtspunten voor de komende rekenlessen of het volgende blok gelden.
- Laat leerlingen beschrijven welke spellen ze gaan spelen en met wie. Vraag ook wanneer zij denken dat ze dan een drempel beheersen.
- Evalueer met de leerlingen **de reflectieles**: hebben zij nu meer zicht op het rekenmuurtje en zien zij hoe zij aan drempels kunnen werken?

3. EEN REFLECTIEGESPREK MET BEHULP VAN HET REKENMUURTJE

ACHTERGRONDEN EN BEDOELING

Het doel van het reflectiegesprek is dat de leerlingen zicht krijgen op het belang van de automatisering van de rekendrempels, zodat ze van daaruit kunnen reflecteren op de eigen scores op de automatiseringstoets en beheersing. De leerkracht kan kiezen voor een reflectieles met alle leerlingen of een reflectiegesprek met 1 of enkele leerlingen. Het reflectiegesprek vindt plaats ná afname van de profieltoetsen/automatiseringstoetsen van **Bareka**. De leerkracht plant zelf een moment waarop het gesprek kan plaatsvinden.

Als je een analyse van de beheersing van **Power** en **Speed** per drempel wil achterhalen met een diagnostisch gesprek, dan zijn de handreikingen van **Bareka** daar beschikbaar voor (indien je deze licentie hebt).

WANNEER HOUD JE EEN REFLECTIEGESPREK OP BASIS VAN HET REKENMUURTJE VAN BAREKA?

- na afname van een profieltoets van Bareka, indien je een licentie hebt;
- nadat je een reflectieles hebt gehouden;
- als je merkt dat leerlingen vastlopen en het vermoeden hebt dat dit ligt aan nog-niet-geautomatiseerde vaardigheden;
- het moment van een reflectiegesprek kan een remediëringsles zijn (les 27 tot en met 30), of als de rest van de klas bezig is met automatiseren.

VOORBEREIDING OP HET GESPREK/ DE LES

- Stel vast wat je te weten wilt komen. Het gaat hier om de beheersing van drempels.
- De basis van het gesprek is een veilige sfeer en een growth mindset. De leerlingen moeten zich op hun gemak voelen. Benadruk dat het gaat om “nog niet” beheersen. Zorg voor een plek waar de leerlingen op hun gemak zijn en de leerkracht niet per se hoeven aan te kijken. Het kan helpen om de leerlingen iets te doen te geven, om bezig te zijn. Bedenk ook wat je tegen de leerlingen gaat zeggen om je vertrouwen uit te spreken en de leerlingen op hun gemak te stellen. Dit kan bijvoorbeeld door terug te blikken op een leuke activiteit, door kwaliteiten van de leerlingen te benoemen, of door te vragen naar wat de leerlingen van het gesprek verwachten.
- Zorg voor **de klimkaarten** van het rekenmuurtje (groep 3-4 of groep 5-8) op papier. Leerlingen kleuren in wat ze al kunnen en wat ze gaan oefenen.
- Zorg voor een afbeelding van het rekenmuurtje op papier. Leerlingen kleuren in wat ze al kunnen en wat ze gaan oefenen.

- Materialen zouden kunnen zijn:
 - leerlingwerk met goede en minder goed gemaakte opgaven;
 - de resultaten van een profieltoets, of relevante resultaten uit een tussentoets en bloktoets;
 - drempel- of automatiseringsspellen.

HET REFLECTIEGESPREK

Het reflectiegesprek bestaat uit 3 fasen: verkenning, signalering en analyse en planfase.

1. Verkenningsfase

- Start het gesprek op een positieve manier en bepaal het onderwerp van het gesprek. Een suggestie hiervoor is:
 - Bespreek een voorbeeldje van het belang van automatiseren en hoe dat jou of leerlingen in het algemeen kan helpen. Neem bijvoorbeeld het optellen onder het tiental en hoe je dat nodig hebt bij optellen en aftrekken tot 100 of bij het vermenigvuldigen. Van daaruit kom je op het verschil tussen de lichtgroene en de donkergroene steentjes in het rekenmuurtje. Het is van cruciaal belang dat het voor de leerlingen duidelijk wordt, dat het bij de rekendrempels ook gaat om het zo vlot mogelijk beheersen van deze sommen.
- Laat de leerlingen aan het woord over **het rekenmuurtje**: wat vinden de leerlingen van de drempels? Wat stellen de leerlingen zich hierbij voor? Laat de leerlingen vertellen wat zij al wel kunnen en deze stenen groen kleuren. Vraag door naar voorbeelden: leerlingwerk, een (drempel)spel. Laat vooral de leerlingen aan het woord en vraag door naar wat de leerlingen denken over drempels, de opgaven en de beheersing hiervan.
- Besteed aandacht aan **Power** en **Speed**. Laat de leerlingen vooral merken dat zij niet onder druk worden gezet en leg de nadruk op het foutloos toepassen van somcategorieën, en het zien van uitdagingen en wedstrijdjes als het om **Speed** gaat.

2. Signaleringsfase is bedoeld om feiten te verzamelen over hoe de leerlingen rekenen en wat de leerlingen vertellen over hoe zij rekenen.

- Speel eventueel een drempelstel voor een drempel waar de leerlingen nog net wel of net niet succesvol denken te zijn.
- Probeer opgaven te formuleren waar de leerlingen (nog) succes en plezier kunnen tonen. Gebruik materiaal uit **Remediëren, Herhalen, Verrijken**.
- Denk hierbij aan een model, een somcategorie, of spellen die de leerlingen met een buddy kunnen spelen.
- Benoem hardop wat de leerlingen doen en lijken te denken. Weten de leerlingen nu wat of wie zij nodig hebben om de drempel te gaan beheersen?

3. Analyse en planfase is bedoeld om, op basis van wat je in fase 2 signaleerde, conclusies te trekken. Ook maak je samen met de leerlingen een plan. Als je het samen doet, staan de leerlingen er ook meer achter en dus zijn zij meer gemotiveerd.

- Spreek met de leerlingen af welke aandachtspunten voor de komende rekenlessen of het volgende blok gelden. Maak afspraken over doelen en welke spellen op welk moment en met wie worden gespeeld om deze doelen te behalen.
- Evalueer met de leerlingen **het reflectiegesprek**: hebben zij nu meer zicht op het rekenmuurtje en zien zij hoe zij aan drempels kunnen werken?